

"תַּמַּת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתֵהִי אַחֲרֵיתִי כְּמֵהוּ:" (בלק כג-ו)

כתוב בפירוש רבינו אור החיים: מעשה ביהודי אחד שבא לפני האור החיים ואמר שהוא רוצה לעשות תשובה בתנאי שימות מיד, אם ידע שימות מיד, יעשה תשובה, כי לא מוכן לחיות עוד חמישים שנה שלא יחלל שבת, שלא יאכל בלי ברכה, וכדומה, כי לא יכול, אמר לו הרב אור החיים הקדוש וכי חכמה למות יהודי! חכמה לחיות יהודי! חמישים שנה לא יחלל שבת, חמישים שנה יברך תחילה וסוף, חמישים שנה יניח תפילין, זהו יהודי! אבל למות יהודי בלבד אין זו חכמה, אותו הדבר בענין בלעם, הוא ידע שסוף היהודי מצוין וזוכה לגן עדן אשר שעה אחת שם יפה מכל עולם הזה, ורצה להיות יהודי, אבל בתנאי שזה יהיה בסוף ימיו בשעת מיתה בלבד, אבל לחיות כמה שנים, ולפרוש מן העריות ומן שאר העבירות אין הוא מוכן, לכן אמר "ותהי אחריתי כמוהו" "אחריתי" דייקא ומכיון שכולו היה רע לא זכה לכך, ולבסוף "ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" זה היה אחריתו (קול יהודה)

"מה טבו אהליך יַעֲקֹב מִשְׁפָּנֶיךָ יִשְׂרָאֵל:" (בלק כד-ה)

ראה בלעם שעושים בני ישראל את מחייתם בעולם הזה עראי כאהל שאין זה מקום קבע של מגורים.

מסופר שבא אורח לביתו של החפץ חיים, תייר מארץ רחוקה, שהתבונן סביבו הבחין את הפשטות שמאפיין את הבית. בבית היו רק דברים הכרחיים ביותר. הביע האורח תמיהתו על כך באוזנו של החפץ חיים וצי"ל. השיב לו החפץ חיים בתמיהה "וכי היכן רהיטיך: השיב לו האורח: אמנם אני גר בארץ רחוקה וכאן אני מתגורר זמני במלון ויש לי רק ריהוט הכרחי בלבד אך בביתי בארץ הרחוקה יש לי רהיטים רבים ומפוארים. נענה החפץ חיים ואמר לו: אכן גם אני נוהג כמוך בעולם הזה אני מרגיש את עצמי עובר אורח. ומקום מגורי בעולם הבא שם אקבע את ביתי על כן לא ראיתי לנכון למלא את ביתי בריהוט מפואר. כל מה שאני משתדל כל ימי הוא לרכוש רק אוצרות נצח בעבודת ה' יתברך כדי להכנס לטרקלין שהוא עולם הבא. (קול יהודה)

ישראל לסגולתו

סגלה לפתיחת שערים בכל מצוקות החיים

כְּשֶׁהָאָדָם בּוֹטֵחַ בְּסִבּוֹת, וְנִתְּלָה בְּהוֹ, הָרִי שֶׁבְּכַךְ מְצַמֵּם הוּא אֶת אֲפֻשְׁרֵי הַצְּלָתוֹ וְיִשְׁוּעָתוֹ בְּסִבּוֹת שֶׁבְּטַח בְּהוֹ, וְכִשְׁהִלְלוּ יַנְעִלוּ - יַנְעִלוּ מִמֶּנּוּ שְׁעָרֵי יְשׁוּעָה. עַל כֵּן, עַל הָאָדָם לֹא לְבִטּוֹחַ בְּסִבּוֹת, וְגַם כְּשֶׁהִסְבּוֹת יִשְׁנֶן לֹא יֵשִׁים בְּטַחוֹנוֹ בָּהֶם אֶלָּא בְּסִבּוֹת כָּל הַסִּבּוֹת - הַקְּבִי"ה, וְאִזּוֹ כְּשֶׁשָׁם שֶׁהוּא לֹא מְצַמֵּם בְּסִבּוֹת לִישׁוּעָתוֹ, כֵּן יִפְתְּחוּ לוֹ שְׁעָרִים מִכָּל כּוּוֹן שֶׁלֹּא יִחַשְׁבֵּי עָלָיו לְהוֹשִׁיעוֹ, הַכֹּלל הַעוֹלָה! הָאָדָם סוֹגֵר לְעַצְמוֹ אֲפֻשְׁרֵי לִישׁוּעָה כְּשֶׁחֹשֵׁב עַל אֲפֻשְׁרֵי מְסִימוֹת לְהַצִּילָה בְּעִתּוֹת מְצוּקָה וְכוּוֹן כְּאֲשֶׁר עֲסָקִיו מִתְמוֹטְטִין אוֹ בְּרִיאוֹתוֹ רוֹפְפֵת, בְּכַךְ שֶׁהָאָדָם מְצַמֵּם יְשׁוּעָתוֹ בְּסִבּוֹת וְנִתְּלָה בְּגוֹרְמֵים כְּאֵלֶּה וְכְאֵלֶּה, אִזּוֹ כְּמוֹ כֵּן סִבּוֹת יְשׁוּעָתוֹ מְצַמֵּם מוֹת כְּפִי שֶׁהִגְבִּילָן הָאָדָם בְּמַחְשְׁבֹתוֹ, וְאֵלוֹ זֶה שֶׁלֹּא מְגַבִּיל בְּמַחְשְׁבֹתוֹ סִבּוֹת טְבַעִיּוֹת לִישׁוּעָתוֹ, וּמִשְׁלִיךְ יְשׁוּעָתוֹ עַל ה' הַכֹּלל זְכוּל, כְּמוֹ כֵּן הַסִּבּוֹת לִישׁוּעָתוֹ לֹא יִהְיוּ מְגַבְּלוֹת וְתִשְׁוּעָתוֹ תִּבּוֹא "פִּתְאֻם" מִכָּל כּוּוֹן שֶׁלֹּא עָלָה בְּדַעְתּוֹ.

מְקוֹר הַדְּבָרִים בְּסִפְר "תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" וְעוֹד. וַיֹּאמֶר פְּסוּקִים אֵלֶּה בְּהַתְּלַהּבוֹת וּבְשִׁמְחָה:

"מִי בָכֶם יִרְאֵה' שִׁמְעֵ בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁר הִלַּךְ חַשְׁכִּים וַאֲיוֹן נִגְהָ לוֹ יִבְטַח בְּשֵׁם ה' וַיִּשְׁעֶן בְּאֵלְקִינוֹ" (ישעיה נ, י).

"כִּי אֵין לֵה' מַעְצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בְּמַעֲט" (שמואל-א, יא, ו). "וְחִכְיֵיתִי לֵה' הַמַּסְתִּיר פְּנֵיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקוֹיֵיתִי-לוֹ" (ישעיה ח, יז).

"וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו מִי שֶׁסָּפֵה לְאָדָם אוֹ מִי-יְשׁוּם אֵלֶם אוֹ חֲרַשׁ אוֹ פֶקֶח אוֹ עִוֵּר הֲלֹא אֲנִי ה' (שמות ד, יא).

"ה' אֵלְקִים אֲתָהּ הַחַלּוֹת לְהִרְאוֹת אֶת-עַבְדְּךָ אֶת-גְּדֻלְתְּךָ וְאֶת-גְּדוּלַת הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי-קַל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכַגְּבוּרַתְךָ" (דברים ג' כד).

"כִּי מִי-גוֹי גְדוֹל אֲשֶׁר-לוֹ אֵלְקִים קְרִבִּים אֵלָיו כִּי אֵלְקִינוֹ בְּכָל-קְרָאָנוֹ אֵלָיו" (דברים ד, ז).

"אֲתָהּ הִרְאֵתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֵלְקִים אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ" (דברים ד, לה).

"כִּי לֹא עַל-הַלְחָם לְבַדּוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל-כָּל-מוֹצֵא פִי-ה' יַחֲיֶה הָאָדָם" (דברים ח, ג).

"וְנִזְכַּרְתָּ אֶת-ה' אֵלֶיךָ כִּי הוּא הִנְתֵּן לְךָ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל" (דברים ח, יח).

"הוֹן לֵה' אֵלֶיךָ הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל-אֲשֶׁר-בָּהּ" (דברים י, יד).

"כִּי ה' אֵלֶהֱיֶכֶם הוּא אֵלֶהֱיֵי הָאֵלֶהֱיִים וְאֵדְנֵי הָאֵדְנִים הָאֵל-לְהַגְדִּיל הַגְּבִיר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא-יִשָּׂא פָנָיִם וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד" (דברים י, יז)

"הוּא תִהְלֶתְךָ וְהוּא אֵלֶיךָ" (דברים י, כא). (הרב ישראל יעקב לוגאסי)

לא לעשות הפליות

אדם שבאו לביתו כמה אורחים בבת אחת, יש לו להגיש לפנייהם מנה שוה, ולא יתן לאחד יותר מהשני, כדי שלא לגרום לאחד מהם קינאה על חברו. ועל כל פנים, רשאי לכבד את הגדול שבהם יותר ממה שמכבד את האחרים, כגון להושיבו בראש השולחן, ולהגיש לו את מנתו לפני כולם, וכיוצא בזה. כף החיים פלאג'י (פרק ה אות יז), והביא דברי רבינו בחיי על הפסוק "מהרי שלש סאים", שאברהם נתכוין לכבוד שלשתן, ועשה חלקים שוים לכולם, כדי שלא להטיל קנאה ביניהם. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

אמונת עולם

"מתפלא אני עליכם, היהודים", אמר המלך לרב היהודי, "הן עם חכם ונבון הוא עמכם, שכן מאמינים אתם באלקים. ואם כך, כיצד תופסים אתם בשכלכם ובהבנתכם, כי המשיח לכשיבוא יוכל לכפות את מרותו על כל העולם כולו? כיצד יתכן דבר כזה: אדם אחד ויחיד יעמוד נגד טבעו של העולם, שאינו אוהב לקבל מרות! אכן, לפלא בעיני כיצד אתם מאמינים בזאת!"

"אדוני המלך", השיב לו הרב, "המתן כמה ימים ואשיב לך תשובה על תמיהתך!"

המלך הסכים לבקשה. חלפו ימים מספר והרב הגיע לארמון המלך. "אדוני המלך", היתה בפיו בקשה, "האם תסכים לקנות שבעים תרנגולים גדולים וחזקים, ובנוסף אליהם עוד תרנגול אחד קטן ורך?"

גם לבקשה זו נאות המלך. משהובאו העופות הורה הרב להכניסם לתוך חדר סגור, ושם להשאיר אותם משך יום שלם בלי מזון ובלי שתיה.

חלף היום, ובבוקר המחרת פנה הרב בלוויית המלך לחדר התרנגולים. בידיהם אחזו מזון עבור העופות. הם פתחו את חלון החדר ומבעדו השליכו פנימה שיבעה גרגרי מזון.

התוכלו לשער את אשר התרחש בחדר באותו רגע? עשרות עופות מורעבים התנפלו על הגרגרים, כאילו היו הם חיות טרף ולא תרנגולים תמימים. אכן, זה כוחו של הרעב! ואולם, מעט הגרגרים שפוזרו על הרצפה לא הספיקו לכולם, על כן נערך מאבק קשה בין העופות, כל אחד דחף וניקר את רעהו, נוצות נמרטו, ודם החל זב מגופותיהם של התרנגולים.

בעוד שבעים התרנגולים פוצעים זה את זה ומשמעים קולות קרקור חזקים, ניצב לו התרנגול הרך והקטן מן הצד, גם הוא ראה את הגרגרים, אך ידע שהוא – החלש והקטן – לא יוכל להלחם עם שבעים התרנגולים החזקים, ועל כן העדיף להתרחק מהמערכה הניטשת. רועד מפחד הסתתר אפוא בצילו של כסא, שעמד בפינת החדר.

כך חלפו להן כמה דקות של מהומה. ואז, לאחר שכל התרנגולים היו פצועים וחבולים, השתרר שקט בחדר. על הרצפה שכבו העופות, שבורי כנפים ומרוטי נוצות. מידי פעם נשמע בחלל החדר קרקור של מכאוב, שבקע מפי אחד התרנגולים החבולים.

או אז העז התרנגול הקטן להוציא ראשו מתחת לכסא. במעט חשש הביט כה וכה, ומיד נעלם חששו: כל התרנגולים שכבו כואבים ונאנקים, אף לא אחד מהם עמד או זז ממקומו!

"הגיעה העת!" אמר התרנגול לנפשו. הוא הגיח ממחבואו, ובבטחון רב החל צועד לו מעודנות על פני החדר. הוא ידע בדיוק להיכן עליו ללכת: במרכז החדר נחו להם עדיין גרגרי המזון, שהתרנגולים הניצים אף לא טעמו מהם. אל הגרגרים הללו פסע התרנגול והחל לאכול מהם לתאבון, בלי שאף אחד מחבריו יפריע לו....

כל אותה עת נצבו הרב והמלך אצל החלון והביטו במחזה בדומיה. ועתה, כשהחל התרנגול את סעודתו, הפר הרב את השתיקה:

"רואה אתה, אדוני המלך? התרנגול הזה משול הוא למשיח. עתיד הקדוש ברוך הוא לסכסך את שבעים האומות זו בזו – כל אומה תכה בחברתה עד זוב דם. ואז, לכשיפלו האומות פצועות, חבולות והמומות יבוא המשיח – שאינו אלא אדם אחד! – ויגאל את כולנו. שנאמרו "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון". מי יתן", סיים הרב דבריו, "כי נזכה במהרה בימינו לבואו של מלך המשיח!" (מעשיהם של צדיקים).